
Dějiny a kultura Taiwanu

Letní semestr 2015/2016

Středa 15.50-17.25

Vyučující:

Mgr. Denisa Hilbertová, M.A.

E-Mail: 430901@mail.muni.cz

Kancelář: S114 (Joštova 13, Brno – 1.
podzemní podlaží)

Konzultační hodiny:

Stručná charakteristika

Během své historie prošel Taiwan turbulentními změnami. Odlišné kulturní vlivy, které se na ostrově během staletí střetávaly, zformovaly jedinečnou a zcela specifickou společnost, která stojí před stěžejní politickou otázkou. Jakým směrem se vydá v 21. století?

Cíle předmětu

Kurz představí dějiny a kulturní vývoj Taiwanu od nejstaršího osídlení až do současnosti. Cílem předmětu je seznámit studenty se základními historickými a kulturními milníky na Taiwanu a zasadit vývoj na ostrově do regionálních a globálních souvislostí.

Na konci tohoto kurzu bude student schopen:

- porozumět hlavním událostem dějin Taiwanu
- na základě nabytých znalostí interpretovat tyto události v širším společenském a politickém kontextu
- identifikovat základní kulturní vlivy, které se projevují v jednotlivých obdobích

Požadavky

Základní znalost anglického jazyka. Kvůli nedostatku českých publikací, bude část doporučené literatury v AJ.

Přednášky

1. Úvodní hodina

2. Nejstarší osídlení Taiwanu

- Geografické a geopolitické aspekty ostrova
- Etnické složení a jazyky
- Austronéska a čínská migrace na Taiwan
- Ilha Formosa - příchod koloniálních mocností
- Koxinga

3. Vláda dynastie Čching

- Taiwan v očích mandžuského dvora
- Otevření ostrova po opiových válkách
- Souboj západních mocností
- Samostatná provincie
- Labutí píseň Republiky Formosa

4. První kolonie Japonska

- a) Odpor obyvatelstva
- b) „Zlatá éra“ - rozvoj Taiwanu
- c) Japanizace
- d) Taiwan během druhé světové války

5. Znovupřipojení Taiwanu k Číně

- a) Obnovení čínské správy ostrova
- b) Incident 228
- c) Příchod Kuomintangu
- d) Boj za „pravou“ Čínu
- e) Kultura v poválečném období (1945-1949)

6 + 7. Nejdelší stanné právo na světě - vláda Kuomintangu

- a) Boj o návrat na pevninu, Korejská válka a Americký spojenc
- b) Osud opozice
- c) Mezinárodní situace
- d) Státní správa, ústava, zákony
- e) Ekonomický boom
- f) KMT po smrti Čankajška
- g) 80. léta
- h) Kultura pod taktovkou KMT

8. Demokratizace Taiwanu

- a) Konec vlády jedné strany
- b) Reformy a vznik opozice
- c) Taiwanská úžina a zahraniční vztahy

9. Rušná politická scéna

- a) Politická kultura KMT v. DPP
- b) Tíživá otázka nezávislosti
- c) Sunflower movement (*Hostující přednášející Sue Nyguen, M.A.*)

10. Současná Taiwanská společnost

- a) Sociální problémy (postavení žen ve společnosti, otázka menšin, vzdělávání, stárnutí populace, korupce, nukleární odpad, levná pracovní síla ze zahraničí, prostituce a organizovaný zločin)
- b) Náboženství v každodenním životě (Rituály a symbolika, svátky, politický impakt)

11. Literatura a kinematografie

12. Závěrečná hodina

Hodnocení

Kurz je zakončen kolokviem.

- studenti vytvoří skupiny po čtyřech až pěti členech, každá skupina si zvolí téma prezentace z taiwanských dějin, politiky nebo kultury (viz. přiložený seznam). Délka prezentace je 30 min. K prezentaci vytvoří skupina studijní materiály pro své spolužáky. Prezentace musí být zaslána vyučujícímu nejpozději dva dny před prezentací, tzn. do pondělí do 12.00 hod v poledne v týdnu

prezentace. Při pozdním odevzdání budou celé skupině uloženy sankce dle úvahy vyučujícího, např. ve formě eseje nebo náhradní rozšířené prezentace

- student se hodiny účastní aktivně, má načtené texty předepsané na každou hodinu

- během semestru jsou povoleny dvě absence

Splnění těchto tří podmínek znamená udělení kolokvia. Při nesplnění některé z těchto podmínek vyučující může ve výjimečných případech (dlouhodobé onemocnění, závažné rodinné problémy atd.) povolit alternativní ukončení předmětu – zpracování seminární práce na zadané téma a dle zadaných parametrů.

Materiály určené k práci na hodině i materiály k přípravě referátů budou studentům až na výjimky zprostředkovány elektronicky. Většina materiálů je v angličtině, menšina v češtině.

Materiály

Povinná a doporučená literatura viz níže

Studijní materiály v AJ k hodinám budou průběžně nahrávány do IS.

Seznam filmů pro zájemce bude zveřejněn na začátku semestru,

Povinná literatura:

BAKEŠOVÁ, Ivana, Rudolf FÜRST a Zdenka HEŘMANOVÁ. Dějiny Taiwanu. Praha: Lidové noviny, 2004. 303 s. ISBN 80-7106-708-3

Doporučená literatura:

Společnost:

Thomas B. Gold. *State and society in the Taiwan miracle*, Armonk, N.Y. ; London : M.E. Sharpe, 1986.

Pei-Chia Lan. *Global Cinderellas : migrant domestics and newly rich employers in Taiwan*, Durham, NC : Duke University Press, 2006.

Margery Wolf, *Women and the family in rural Taiwan*, Stanford, Calif. : Stanford University Press, 1972.

Anru Lee, *In the name of harmony and prosperity : labor and gender politics in Taiwan's economic restructuring*, Albany : State University of New York Press, c2004.

Lee Anru, Catherine Farris and Murray Rubinstein (ed.) *Women in the new Taiwan : gender roles and gender consciousness in a changing society*, Armonk, N.Y. : London : M.E. Sharpe, 2002.

Deborah S. Davis and Sara K. Friedman (ed.) *Wives, husbands, and lovers : marriage and sexuality in Hong Kong, Taiwan, and urban China*, Stanford, California : Stanford University Press, 2014.

Politický vývoj:

Mikael Mattlin. *Politicized society : the long shadow of Taiwan's one-party legacy*, Copenhagen : Abingdon : NIAS ; 2010.

Suzanne Berger and Richard K. Lester (ed.) *Global Taiwan : building competitive strengths in a new international economy*, Armonk, N.Y. : M.E. Sharpe, Inc., 2005.

Dafydd Fell, (2005) 'Measuring and Explaining Party Change in Taiwan: 1991-2004.' *Journal of East Asian Studies*, 5 (1). pp. 105-33.

Dafydd Fell. *Party Politics in Taiwan: Party Change and the Democratic Evolution of Taiwan, 1991-2004*, Routledge 2005.

John F. Copper. *Taiwan : nation-state or province?*, Boulder, Colo. : Westview Press, c2013.

Dějiny:

Ann Heylen and Scott Sommers (ed.) *Becoming Taiwan : from colonialism to democracy*, Wiesbaden : Harrassowitz, 2010.

Murray A. Rubinstein (ed.), *Taiwan : a new history*, Armonk, N.Y. : M.E. Sharpe, 2007.

Denny Roy. *Taiwan : a political history*, Ithaca : Cornell University Press, 2003.

Ming-Cheng M. Lo. *Doctors within borders : profession, ethnicity, and modernity in colonial Taiwan*, Berkeley , Calif. : University of California Press, c2002.

Doris T. Chang. *Women's movements in twentieth-century Taiwan*, Urbana : University of Illinois Press, 2009.

Steven E. Phillips. *Between assimilation and independence : the Taiwanese encounter nationalist China, 1945-1950*, Stanford, Calif. : Stanford University Press, c2003.

Chih-ming Ka. *Japanese colonialism in Taiwan : land tenure, development, and dependency, 1895-1945*, Boulder, Colo : Westview Press, 1995.

Ralph C. Croizier, *Koxinga and Chinese nationalism : history, myth, and the hero*, Cambridge : East Asian Research Center, 1977.

Shih-shan Henry Tsai. *Maritime Taiwan : historical encounters with the East and the West*, Armonk, N.Y. : M.E. Sharpe, c2009.

Kultura:

Philip Clart & Charles B. Jones (ed.). *Religion in modern Taiwan : tradition and innovation in a changing society*, Honolulu : University of Hawai'i Press, 2003.

David K. Jordan, *Gods, ghosts, and ancestors : the folk religion of a Taiwanese village*, Berkeley (USA); London : University of California Press, 1972.

Marc L. Moskowitz. *Popular culture in Taiwan : charismatic modernity*, New York, NY : Routledge, 2010.

Sung-sheng Yvonne Chang. *Literary culture in Taiwan, martial law to market law*, New York : Columbia University Press, 2004.

Stevan Harrell and Huang Chün-chieh (ed.) *Cultural change in postwar Taiwan*, Boulder : Westview Press, 1994.

Gary Marvin Davison and Barbara E. Reed, *Culture and customs of Taiwan*, Westport, Conn : Greenwood Press, 1998.